

Stivgøringsoperation af storetåens grundled.

Grundlaget for operation:

Ved slidgigt i storetåens grundled bliver tåen ret stiv med nedsat evne til at blive bøjet opad under gang. Der kommer også smerter ved almindelig gang. Røntgenundersøgelse viser slidgigt med tegn på, at ledbrusken er ved at være slidt væk.

Hvis ikke man kan klare sig ved hjælp af ændret fodtøj, for eksempel med forfodsgængesål, kan det være nødvendigt med operation. Her er der flere muligheder:

I lettere tilfælde kan en simpel fjernelse af knogleudvækster langs kanten af leddet gøre, at der kommer en rimelig bevægelighed og smertenedsættelse.

Ved mere fremskreden slidgigt kan der udføres en stivgøringsoperation eller indsættes et kunstigt led. Man kan dog kun indsætte et kunstigt led, hvis tåen har en passende ligeud stilling, og den må altså ikke stå skævt over mod de andre tæer.

Operationsmetode:

Man går ind på oversiden af leddet og fjerner resten af ledbrusken på begge sider af leddet, så meget at der er frisk knoglevæv. Desuden fjernes de knogleudvækster, som sidder ovenpå og til siderne for leddet. Herefter sættes de to knogleflader sammen, og de fikseres med metalskinne og skruer, som hovedsagelig sidder på oversiden af leddet. Storetåen indstilles, så den står løftet lidt fra gulvet ved almindelig belastning. Dette er for at den ikke skal stå for hårdt mod gulvet ved afvikling af foden under gang, og desuden vil yderstykket normalt bøje ned til kontakt med underlaget.

Efterbehandling:

Gipsbandage eller anden fast bandage i 6 uger. Man må gerne støtte på foden efter ca. 14 dage med bandagen på. Det er dog vigtigt at sikre sig, at tåen ikke bliver belastet. Der bliver taget røntgenbilleder efter operationen og efter 6 uger, og hvis de viser tegn på at knoglen heler planmæssigt, kan bandagen fjernes efter 6 uger. Herefter kan anvendes almindeligt, rummeligt fodtøj, hvor man dog skal undgå at belaste for hårdt ud på tåen de første uger. Forfoden er normalt hævet i et stykke tid, sådan at der går op mod et halvt år, før hævelsen er væk.

Fordele og ulemper ved stivgøringsoperation:

Når leddet er stivgjort, kan det forventes at smerten eller i hvert fald hovedparten af smerten fra leddet forsvinder. Der kan være smerter i forfoden af andre årsager, for eksempel pga almindelig forfodsnedsynkning, eller ved sesamknoglerne på undersiden af storetåens grundled. I så fald kan det være gavnligt med et indlæg. Der kan forventes en god gangfunktion. Desuden kan mange foretage en lettere grad af løb.

Man kan normalt anvende almindelige sko. Sko med høje hæle er uegnede, fordi storetåen så vil stå for hårdt ned mod gulvet.

Ved operationen bliver storetåen lidt kortere, godt ½ cm. Dette betyder normalt ikke noget for funktionen.

Bandageringstiden er længere end for de andre operationstyper, hvor man må gå uden bandage efter 14 dage.

Risici:

Der er altid en lille risiko for infektion ved operation, og ved denne type operation gives altid antibiotika.

I enkelte tilfælde er knoglen ikke helet efter 6 uger, og det kan være nødvendigt med længere bandageringstid eller evt. en ny operation.